آذربایجان

مدیر: ح. شبستری

و روزنامه‌نگاران محترم را بواسطه سیاه کار باشد رواج اعلانه نمی‌نمود

تک شماره نیم ریال

آدره	ایلیک	۲۵۰ ریال
۶	آیده	۱۲۰
۳	۲	۶۰

شماره ۱۲ اینکنجی دوره

۳ شنبه ۳ مهرماه ۱۳۲۴

هر روزنامه آذربایجان بدو قرات فرقه‌سینی نشر افکاریدر

گردنه‌لیک سیاسی و اجتماعی بر روزنامه‌در

فرقه‌نین برنجی کنگره مناسبتیله

دوستلر، علمه‌سینی قرار اولوردو هیچ بادیمده دالاندا بیلمز.

دهم آیین ۹ ده فرقه‌نین برنجی کنگره‌سی دعوت ایدیلیردی. و کنگره‌ده آذربایجانین تبریکلرینه باشلیق کنگره حاضر اولمالیدیر.

بو گون آغدام ساعت ۵ ده عموم حضورلرینی بو یوک اجتماعدا قدومنی تاوینده تشکیل ایدیلمکدیر. بو اجتماعده شهر تشکیلاتی اساسی نوردانلی‌دیر.

کنگره‌نین تارخچه‌سینه بو یوک وظیفه‌ایدیر. او دو واقع تشکیلاتی دن دهلیز دوستان وظیفه‌سینی ایفا ایدیلمکدیر.

کنگره‌نین [illegible] باشلیقی ایلکین آیلرده [illegible] چوق و قوتلی اولدوغو [illegible] گوره اوزن [illegible] کنگره‌نین ایچون چوق [illegible] اولا بیلمکدیر.

کنگره‌نین توده‌سی [illegible] فرقه‌نین [illegible] تشکیلاتی [illegible] بو یوک [illegible] دقت ایدیلیر.

فرقه‌نین بو دولاتی [illegible] بو آز دفعه‌ده اوتی [illegible] دولاق اولدوقلار [illegible] اوتی نظرده گیچروب اصلاح ایدیلمکدیر.

مراجعتنامه‌ده اولدیغی کیمی مراجعتنامه‌نین اساسی شروطه و قانون اساسین آجیقلی آذربایجان عالمیتی اوز داخلی اشلرینی اداره ایتمکده [illegible] ایلاسینی تامین ایتمک ایچون [illegible] ایله [illegible] آنا دیلینده [illegible] اوغوتمق [illegible] ایتمک [illegible] اساسنده تشکیل ایدیر.

بو اساس اوزره [illegible] و توپراقلاشدیرمق [illegible] ترقیسی آذربایجان [illegible] بو گونکو [illegible] اولان ایشلرینی [illegible] آذربایجان [illegible] اولان ایشلرینگین [illegible] گیچمیش [illegible] و ساده بولار گوستریلمیشدیر.

بو ایستریک کنگره‌ده انتخاب ایدیلن [illegible] بو عضولرده [illegible] اوز [illegible] آچیق آیدین [illegible] اولان [illegible] فرقه‌نین [illegible] اولان [illegible] اولان [illegible] اولان

شماره ۱۲ دوره دوم

آذربایجان

۳ شنبه ۳ مهرماه ۱۳۲٤

این روزنامه ناشر افکار حزب دموکرات آذربایجان است

بازهم مسئله نفت

مسئله نفت دوباره نظر سیاست‌مداران جهانرا بخود متوجه ساخته‌است. جهانیان و کشورهائیکه دارای معادن خدادادی هستند امروز منتظر نتایج مذاکرات لندن هستند. مستر ایکس با چند نفر از کارشناسان نفت و اقتصاد آمریکا هفته گذشته بلندن وارد شده جداگانه با محافل اقتصادی انگلیس داخل مذاکره گردیده‌است. آمریکائیها بیشتر از تمام دول بزرگ دنیا در مسئله نفت به‌تکاپو افتاده‌اند و طبق خبری که در چند شماره گذشته همین روزنامه ملاحظه فرمودید کمپانیهای نفت آمریکا در ممالک نفت خیز خاور میانه بکوشش افتاده با شدت هر چه تمامتر بمحافل سیاسی آمریکا فشار می‌آورند که مسئله نفت‌را یک جانبه کنند.

البته کمپانیها حق دارند برای بدست آوردن معادن نفت تلاش نمایند زیرا چنانکه در اخبار خارجی روزنامه‌جات خوانده‌اید کارشناسان آمریکا اطلاع میدهند که معادن آمریکا فقط برای ۱۳ سال میتوانند مصرف داخلی کشور خاور نزدیک را تامین کنند بنابراین برای جبران این کمبود میگویند آمریکائیها ناچارند در صدد بدست آوردن معادن نفت سایر کشورها در آیند.

طبق خبر رسمی دولت ترکیه بدولتهای آمریکا و انگلیس اجازه داده است که دو سرومیسهای اناطولی متخصصین نفت بکاوش بردازند. قضیه نفت مملکت سعودی هم گویا امسال حل و فصل گردید ورود مستر ایکس بلندن در این موقع که وزیران ۵ دولت بزرگ در آنجا تشریف دارند میرساند که مسئله نفت بار دیگر موضوع بحث روز شده است. دولت آمریکا خیلی علاقه‌مند است که تمام معادن خاور نزدیک را منحصراً بدست بگیرد.

از قراریکه روزنامه‌های تهران می‌نویسند آقای نوری اسفندیاری که کمیسر نفت ایران و انگلیس در لندن هستند کارهای خود را در تهران با شایستگی انجام داده بلندن عزیمت کرده است. شایستگی آقای نوری اسفندیاری در حریت بلندن نشان می‌دهد که قطعاً موضوع معادن نفت ایران هم در لندن مطرح مذاکره است. روزنامه آهن معتقد است که دولت آمریکا در صدد است موافقت دولت شوروی را جلب بکند و عقیده دارد معادن شمال ایران را بدولت شوروی بدهند و در جنوب یک قسمت بدولت آمریکا داده شود ما از صحت و سقم این خبر اطلاع دقیق در دست نداریم در هر صورت معتقدیم که اشخاصیکه مسئله نفت را از تهران به لندن کشیده‌اند بزرگترین خیانت مرتکب شده عملا استقلال ایران را خلعدار نموده‌اند.

اودوز

اداره روزنامه آذربایجان
خیابان سنارخان جنب کاراژ شرکاء
منتقل گردید

سازمانهای فرقه دموکرات در شهرستانها

«بنا باطلاع رسمی کمیته‌های فرقه دموکرات در شهرستانهای ارومیه و خوی تشکیل و رسماً شروع بکار نموده‌اند اینک بیانیه‌ها و رسمی آنها ذیلا چاپ میشود.»

بیانیه

کمیته موقتی فرقه دموکرات آذربایجان در ارومیه

خاطر اهالی محترم را مستحضر میدارد که پس از وصول بیانیه هیئت مؤسسان فرقه دموکرات آذربایجان و ورود نمایندگان اعزامی جلسات مقدماتی کنفرانس از طرف آزادیخواهان طبقات مختلف تشکیل و کمیته موقتی از طرف قریب یکصد نفر حاضرین مرکب از هفت نفر انتخاب و اینک بدینوسیله مراتب اعلام و برای قبول اعضای دفتر موقتی فعلا در دفتر پیشاوستان شهر و خورشید (فتحعلیخان کولی) تشکیل گردیده است انتظار داریم برای اجرای مرام مقدس فرقه دموکرات بعموم طبقات تشریک مساعی نمایند.

کرمعلی زمانی صولت آذرزاده حسین افشار یدالله علی‌افشار محمدحسین دیلمقانیان احمد سعیدی حسین مستشاری

بیانیه کمیته موقتی فرقه دموکرات آذربایجان در خوی

باستحضار عموم اهالی محترم شهرستان خوی میرساند که پس از ورود آقای کاظمی نماینده کمیته مرکزی فرقه دموکرات آذربایجان و تشکیل جلسه کنفرانس مقدماتی و شرح و بیان مرام و شعار فرقه امروز ۳۰.۶.۲٤ انتخاب کمیته موقت مرکب از هفت نفر بامراسم معموله انجام و دفتر کمیته (در بالای چهار راه شهربانی ساختمان آقای حیدر قلی رحیمی) رسما تأسیس و برای قبول اعضاء درخواست عضویت همه روزه از ساعت ۹ الی ۱۲ و ٤ الی ۷ عصر مفتوح است از عموم همشهریها و آزادیخواهان طبقات مختلف انتظار داریم در ورود بفرقه و انجام مرام مقدس دموکراسی تشریک مساعی فرمایند.

عبدالحمید هاشمی یدالله فتحی حسین پردلی آتش‌بیات ماهکو عباس جعفری علی‌اکبر سعیدی عباس‌قلی صباغی

۱۳۲٤/٦/۳۱

آذربایجان ارمنیلرین فرقه‌مزه مکتوبی

آذربایجان دموکرات فرقه‌سینین مرکزی کمیته‌سنه

آذربایجان ارمنیلرین ملی شوراسی که آذربایجان اطراف نماینده‌لرین تبریز شهرین اجتماعی مدنی و همکارلار اتفاقلارین نماینده‌لرینه تشکیل ناپلمیش جلسه‌ده انتخاب اولوندو آذربایجان دموکرات فرقه‌سینین نشراولونموش بیانیه‌سنین اصل و مقصودین و شعارلارین مطالعه سندن سونرا آذربایجان ارمنیلرین طرفندن آذربایجان داخلی مدنی اقتصادی و آیلماقلیق مسئله‌لرین و چورصحیح بیر یول ایله چوق مناسب بیر طرز ایله حل ایتمکری حسن استقبال ایدیر. آذربایجان ارمنیلری کچن دوره‌لرده کوسته‌ریلیر که ایران دولتینین صمیمی تبعه‌لری الدوقی حالدا همیشه ده توزمدلی ایشلرینده بیر قدر آزادلیک الدگزمه‌گه چالیشوبلار تا اوزبالالارینه آنادیلی تربیه ویره بیلسونلر و وطن اچون داهادا مهربانلیق داهادا صمیمی افراد حاضر لاسینلار کچن ۱۰ ایلده بیزدن ایستدیکمیزین مخالف بیر جریان واقع اولدی بیزیم مکتبلریمیز باغلاندی بیز تزل آنادیلیمیزدن محروم اولدوق و مدنیت‌دن دالی قالدوق سیزین بیان ایتدیکیز دموکراسی شعارلار که ایران قانون اساسی ایله موافق در آذربایجان ارمنیلرین چوقدان بری بسله‌مش آرزولارینا دوستیزین پیشنهاد ایتدیکیز اجمنت ایالتی و ولایتی‌لر توسطی ایله بیزیم وطنیمیزین سعادتی و ترقی‌سی اچون تمام اومومی‌ملارداکه آذربایجان دموکرات فرقه‌سی تزل بیانیه‌سنده ذکر ایدوب بیز ارمنیلر حاضروق بیزیم تمام قوه‌میز ایله چالشاق و موفقیته نائل اولاق.

آوانس بوداغیان - صمصام سعید خانیان - سیمون مگردیچیان - مگردیچ زرگریان - گورگین بادالیان - واهان قوقانیان - هوسپ مراد خانیان - هراچ استپانیان - بابکن اودوقچیان - آدوم صاموئیان - ادیس گراگوریان - آراکل آراکلیان - گورگین ساکیسیان آشوت حسن‌تیان - هاین آوانسیان - داوید گورگیان - میکائیل ساهاکیان

در پاسخ مقالاتی که بدفتر روزنامه رسیده است

آقای محمدحسین معزی مقاله‌ای تحت عنوان «زبان مادری و محبوب آذربایجان» به دفتر روزنامه ارسال داشته که چون مضامین مقاله از اشعار حزبی ما مغایرت داشت از انتشار آن خودداری گردید ولی برای آگاهی نویسنده مقاله را با اشتباهات خود متوجه گردانیم متذکر می‌شویم که این حزب بر خلاف نوشته‌های معزی با ترویج زبان فارسی ابداً مخالفت ندارد و منظور ما هم از تدریس زبان آذربایجانی در مدارس این نیست که با تهران و یا زبان فارسی مخالفت داریم بلکه مقصود از این شعار برانگیختن وسایلی است که زودتر ملت آذربایجان را به معرفت و دانش رهبری کند چون خواندن زبان فارسی در ابتدای امر برای کودکان ما دشوار است و حافظه و احساسات آنان را جریحه‌دار میسازد اینک معتقد هستیم که برای جلوگیری از تکثیر بیسوادان بایست تا سه سال برای دانش‌آموزان زبان آذربایجانی یاد داده شود تا به رویه خواندن و نوشتن بلد گردند که بعد زبان فارسی تدریس تا حافظه ایشان را مغشوش نگرداند.

هیئت تحریریه

آذربایجان وکیلرینون نظر انتباهنه

ایلار بویی فدا کارلیق ایدن، رنج و زحمت چکن، ایرانی آزادلیق یولوندا ستارخان‌لار — باقرخان‌لار — شیخ محمدلار و بیشمارلار کیمی قربان لار ورن و مملکتی استقلالینی تأمین و تحکیم ایدن آذربایجان اهالیسی، بودور، نه اوز هموطنلرینی سعادت و آزادلیق یولنده یشدیرمالا قیلیچیوب و مکرر اعتصاب و یرمش دهیراریت هدایتینه، دموکرات فرقه‌سنون بایراقی آلتیندا، اوز مقدس مرامنی الده گتیرمک ایچون بولا دوشوبدور.

بو یلین دور که هیچ بیرشینی و هیچ بیر قوه، بیزی بو مقدس مرامی تعقیب ائتمکدن منع ایده بولمز!

آذربایجانلار گیتدیکی یولی گری قیلمیوب و ایچکیلیکی یالنی بیلمیوب، آچوب و پارچالیان اسارت و حقارت زنجیرلرینی دوزوب و دوباره بویولارینا کیچیریه‌جکلر!

آذربایجانلار ایگیرمی ایل‌دنبری دیکتاتورون ظلم و ستمون چکیب، چوخلی ذلت و حقارت گوردیکیله برابر، نه‌قدر بو حادثه سیندیرصونرا امید گوزلرینی گسمیوب، خوشدل و چوخ مظلومانه بیر دیکنده اوز درد لرینی و اوز محرومیت لرینی تهراندا صدارت و وزارت و وکالت صندلریتی اشغال ایدن شخصلره بیان ایتدیلر، لیکن آذربایجانلارین نامه وکالت صندلرینه تکیه ایدن آغالار — اولا رون شکایتلرین ایشیتمیوب و حق‌سوز لرینه قولاق آسمادیلار و حتی الدرینده گلدیکجه اولارون حقلی پایمال ائتمک و حق‌سوزلرینی تاحق قلمه ویرمک چالشدیلار!

بونا بناءً آذربایجانیت غیرتلی اولادی بیر فرقه‌سی آلتیندا جمع اولوب اوزی‌نو حقیقه بانگ انقلابی بیر ایلدن بری امتحان ایلمکدن صونرا قدن ایتدیلر که تهراندا آلتدن اشخاص آذربایجانین ایشلرینی سهل سایرلار او دور که اوزومو اوزو موزی اداره ایتمک تصمیم آلدیق.

دورت ملیون یاریم نفوس اولان بیر اولکه‌ده — که گرک متمدن‌قاکو لتار و عالی مکتبلر آچیلسون نه ابتدائی و بیر اورتا مکتبمیز یاخشا (اودا چوخ سنجیلمه بیر تشکیلات آلتنده) آیری بیر علم موسسه‌سی آچیلمادی و بو سالدن تکنیکدن ده بیر آنا دیلیمیز ایله یازوب و اوخومالی منع ایدوب و بو وسیله‌ایله آذربایجانلاری ترقی و تعالی دن منع ایتدیلر. بونا گوره بیر مصمم اولدوق بوندان صونرا مدرسه‌لر سوده اوغلانلاریمیز آنادیلینده تحصیل ایتمک ایچون تدریجاً گوزل

بیر دورت ملیون یاریم نفوس زراعت، تجارت و صنعت یولیله گیچه گوندوز چالیشوب وقازاندیقلری ملیونلار تومانلری، مالیات، عوارض انحصار و یولار کیمی سایر عنوانلار ایله الیمیزدن آلوب تهراندا قصرلر تاسیس ایدیلر، نتیجه‌ده بیزیم اوز شهرلریمیز خرابه کندلریمیز ویران اهالیمیز آج سوسوز قالدیلار. بونی گوردیکمیز صونرا تصمیم ایتدیک آنی یاخشی اوز عادتلرینه چوخ قسمتی اوز آیاد چیلیقینه خرج ایدیلسین و سایره یولارکیمی مهم تصمیم‌لر که مراجعت نامه‌نه اولدون دائمی قید اولونمور یولار آرزو دگلر یولار بیر تصمیمات دو حقه بویوک قصلر اولاری صورت عمله گتیرمک ایچون گوتوروبلر. بو تصمیمات قطعی صورتده عمل اولوب و اولاجاقدور.

بودور سیزون نظروزه یتیریک که ایندی هله کنج اولمایوب ضرورتی هر بیر بریندن قاپیلماق خیردور. اگر سیز ایستیرسیز هرمیز بر قرار و مقام میز بریندن قالوب حتی احترام واکرام میز آنسین بیزایله برابر آذربایجان خلقی حقوق حقه‌نه یتیرمکده هم فکر و هم صدا اولون و وطنمزین سعادتنه چالیشون. سید رضا موحد

تلگراف از رضائیه

کمیته موقتی فرقه دموکرات آذربایجان نشریه مؤسسان فرقه دموکرات آذربایجان از طرف اهالی ارومیه حسن استقبال و پس از ورود نمایندگان و تشکیل جلسات کنفرانس مقدماتی باحضور آزادیخواهان طبقات مختلف امروز جلسه اعضای فرقه در عمارت شیر خورشید سرخ تشکیل و باتوضیح مرام شعار فرقه و ابراز تمایلات صمیمانه کمیته موقتی فرقه دموکرات آذربایجان در ارومیه مرکب از هفت نفر انتخاب و این که باینه اراده تزل ناپذیر و ایمان قطعی در ترویج مرام و تحکیم سازمان شروع بکار نمایند و امیدواریم باوحدت کلمه و اتحاد کامل خدمات شایسته در راه سعادت کشور و تعالی ملت انجام دهیم. از طرف فرقه یدالله افشار کرمعلی زمانی صولت آذرزاده حسین افشار محمدحسین دیلمقانیان احمد سعیدی حسین مستشاری

تلگراف تبریک و درخواست عضویت از میانه

تبریز چهار راه فردوسی فرقه دموکرات آذربایجان در تعقیب تقاضا نامه شماره ۱—۱۲.۶.۲٤ تقدیمی وسیله پست سفارشی امضاء کنندگان زیرین نیز ضمن عرض تبریک با کمال افتخار عضویت آن حزب مقدس را قبول مینمایند. سید حمدالله ساجدی عبدالمجید روحانی صاحب‌محضر چشمه وکیلی تلی خطیب شهیدی مشهدی محمد قلی اشاره غلامحسین جعفری میر طیب خلیلی اکبر رحیمی اسدالله طالبی یدالله پور خلخالی عبدالله فرقی حسن اعتمادی صادق فراهانی حسن علی ترابی رجب شفیعی سید یدالله رالی موسی عاملی نور ور جمشیدی باقر شکری محمد سرای رحمت‌الله جمشیدی علی مدد محمد حسن یحیی صادق سیدی محمد حسن رحیمی یحیی احدی قاسم علی هاشمی حیات علی قاسمی عزت‌الله روحانی حمید رحیمی کریم گلانتری عنایت‌الله قاسمی رحیم بخشی علی شفائی خلخالی رضا کریمی علی جانی احمد دشمن کش نوروزی محمد باقر طهماسبی مجید شهبازی نورهاشمی

www.iran-archive.com